

Letniška tarifa: --
 Celo leto . . . K 10--
 Pol leta . . . " 5--
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1--
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15--
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oglasila
 se računajo po 12 vrstic
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oglasilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v ponedeljek
 in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Borovška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Nov uspeh v Karpatih.

Črnogorski napad odbit. — V Srbiji za mir. — Hindenburg proti Libavi, Mitavi in Rigi. — V Flandriji neprestano vroči boji. — Novi boji ob Dardanelah. — Poveljnik podmorskega čolna št. V. pripoveduje o potopu „Gambette“. — Drugo vojno posojilo.

Obrekovanje duhovščine

Kakor nedavno v naših krajih, tako sedaj razni čednostni ljudje na Gornjem- in Nižjem-Avstrijskem ovajajo oblastim poštene domoljubne državljane in jih slikajo kot izdajalce domovine, vohune itd. Navadno so take ovadbe brez podpisa, kar svedoči, da se v žilah teh poštenjakov ne pretaka posebno junška kri.

Oblasti so brezvestnim ovaduhom in razširjevalcem neresničnih vesti na Nižjem-Avstrijskem stopile takoj pri začetku njih „delovanja“ odločno na prste. Vsléd posredovanja škofa v Št. Hipolitu je začelo tamošnje c. kr. državno pravdnništvo zasledovati povzročitelje in raznaševalce hudobnih obrekovalnih govoric, ki so bile naperjene zoper katoliško duhovščino. (Glej uvodni članek v zadnji ponedeljkovi „Straži“ 1)

Odločen nastop c. kr. državnega pravdnništva je imel takoj ugoden uspeh. Do dne 30. aprila so, kakor poroča dunajska „Reichspost“, izsledili že pet oseb, ki so trosile in razširjevale obrekovalne vesti o katoliških duhovnikih. Vseh pet „prijateljev“ katoliške duhovščine je dala državna oblast prijeti in zapreti.

Kakor se poroča z Dunaja, je pričakovati, da bo v najbližjem času še več raznašalcev takih govoric aretiranih. Upati je, da bodo nesmiselne, popolnoma izmišljene vesti sumljivih oseb kmalu popolnoma prenehale.

Skrb sv. Očeta za mir.

Zastopnik in predsednik nizozemskih katoličanov v nizozemski zbornici dr. Nolens se je podal po naročilu nizozemske vlade v Rim, kjer je bil sprejet v avdienci od sv. Očeta. Obiskal je nato nizozemskega kardinala van Rossuma in končno papeževega državnega tajnika, kardinala Gasparrija. Potovanje dr. Nolensa v Rim je v zvezi s prizadevanjem sv. Očeta za mir ter da bi bila Nizozemska diplomatično zastopana v Vatikanu.

LISTEK.

Avstrijska odlikovanja in redovi.

Vsak dan se čita po časopisju, da so razni vojniki in častniki radi hrabrosti na bojišču odlikovani s tem ali onim redom. Ker mnogim ni znana vrednost niti postanek mnogih redov in odlikovanj, prinašamo v naslednjem kratko zgodovino važnejših redov:

1. Red zlategaruna — je bil ustanovljen leta 1429 in sicer od vojvode Filipa Dobrega burgundskega, vladajoči cesar avstrijski je suveren tega reda in imenuje svojim vitezom neomadeževano plemiče starodavnega katoliškega plemstva. Avstrijski prestolonaslednik ostane vitez tega reda, če ta, pri porodu, ostali nadvojvode pa še le z nastopom polnoletnosti. Na tem redu se nahaja z zlatimi črkami napisano geslo burgundske hiše: Pretium laborum non vile.

2. Red Marije Terezije — je ustanovila cesarica Marija Terezija v spomin na slavne zmage feldmaršala Dauna in sicer dne 18. junija 1757. Vladar avstrijske hiše je šef in veliki mojster tega

Nemčija se približuje Rusiji?

V Nemčiji je še vedno prepovedano pisati o vojnih ciljih, ker še vojaški položaj ni dovolj zrel, da bi se dal končni smoter sedanje vojske dognati. Nemški politiki in sicer pripadniki različnih političnih struj, izražajo v zadnjem času v časopisju večkrat svoje mnenje, ne sicer naravnost o ciljih vojske, pač pa razmotrivajo vprašanje, s katerimi državami hoče Nemčija po vojski stopiti v ožjo zvezo, da bi tako napravila konec trosporazumu.

Prihodnjemu prijatelju Nemčije se mora že pri določitvi mirovni pogojev zgraditi zlati most, da se ga odvrne od dosedanjih njegovih prijateljev. Ta-le časnikarska domnevanja in naziranja prav za prav niso nič drugega, nego razmotrivanja o končnem smotru sedanje vojske. Več konservativnih politikov, kakor n. pr. vseučiliški profesor Höttsch (ki je podrobno opisal Rusijo in njene razmere), grof Reventlov, glavni sodrudenik lista „Deutsche Tageszeitung“ in „Neue Preussische Zeitung“ (ali „Kreuzzeitung“), da, celo nacionalno-liberalni podpredsednik nemškega državnega zbora Paasche in Geord Bernhard, vodilna oseba v časnikarski zvezi „Ullstein“ priporočajo vsi zblizanje med Nemčijo in Rusijo in smatrajo Anglijo kot glavnega sovražnika Nemčije. Popolnoma nasprotno stališče zavzema profesor Schiemann, ki se kot rojak baltiškega ozemlja (ob ruski severni meji) ne strinja z rusofilizmom in je celo zapustil list „Kreuzzeitung“, čeravno je bil njegov dolgoletni in zelo čislani sodrudenik. Njemu je sledilo več poročevalcev in politikov, tako n. pr. Theodor Wolf, ki se je ločil od „Berliner Tagblatt“, ker po njegovem mnenju preti Nemčiji največja nevarnost od Rusije. Po njegovem mnenju bi se naj Rusijo sedaj kolikor mogoče občutno oslabilo.

Kaj se godi v Italiji?

Učenjak-frančiškan se zavzema za Nemčijo. V 8. zvezku časopisa „Vita e Pensiero“, ki je po celi Italiji močno razširjen, se je njegov glavni urednik,

frančiškan o. dr. Avgustin Gimelli krepko zavzel za Nemčijo. Dr. Gimelli se je odločno obrnil zoper geslo „Delenda Prussia“ (Pogin Prusiji), ki ga je v listu „Corriera della Sera“ vrgel v javnost pisatelj Ugo Dietti. Sloviti učenjak-frančiškan, ki je tudi profesor na vseučilišču v Turinu, se je zavzel za nemško kulturo, katero gotovi ljudje v Italiji napadajo iz golega strankarskega in plemenskega sovraštva. O. Gimelli v gorej omenjenem časopisu jasno označuje stališče Nemčije v sedanji svetovni borbi ter posebno poudarja verske in meščanske vrline nemškega naroda. Sloviti učenjak končno naglašja: „Narod, ki se s takim junaštvom in zaupanjem na svojo bodočnost ter z globoko vero na svetost sedanje borbe vojskuje, mora biti vsem v vzgled in svarilo.“

Težave trosporazuma.

Listu „Az Est“ pišejo iz Bukarešte: Rusofitski list „Dimineta“ priobčuje jako interesanten pojav. Piše namreč o razgovoru, ki ga je imel general Pau z nekim pariškim žurnalistom povodom začetka ofenzive. Pau je rekel med drugim: Jako velike težave so na naših bojiščih. Vsak zaveznik vojuje pod drugimi socijalnimi, političnimi in klimatičnimi razmerami. Mesto da bi bile materialne in tehnične uredbe enake, je to ravno nasprotno. Nas ločuje drugega od drugega velika kopnena razdalja in deloma tudi morje. Spaja nas le žica. Jako mnogo faktorjev deluje, da moremo vzdrževati zvezo z tremi gigantskimi vojskami, katerih vsaka se bori na fronti več tisoč kilometrov pod raznimi terenskimi razmerami. Kar se tiče sklepanja miru, je rekel Pau: Na sklepanje miru bomo mogli misliti še le po zadnjem strelu iz topa. Nadejam se, da bomo proti koncu tega leta že mogli mirovati. Pogajanja za mir bodo trajala jako dolgo. Pravi svojim rojakom, da po vojni nastane na Francoskem mnogo temeljitih izprememb.

Položaj na Grškem.

Sofijski časnik „Narodni Prava“ vidi v naglem padcu Venizelosovem dokaz, da je na Grškem kralj večji gospod nego on.

Posledice odstranitve Venizelosa od vladnega krmila so ljuti politični in volilni boji in to v času, ko pred Grško vstajajo neodoljive sanje o teritorialnih pridobitvah in ko je vse javno mnenje zavzeto po evropski vojni. V takih časih so prepiri v narodu — zločin na najvišjih interesih dežele.

reda, a dobiti ga zamore vsak častnik — ne oziraje se na njegov čin, vero in druge okoliščine — ako se izredno izkaže v vojni. Na redu se nahaja z zlatimi črkami geslo tega reda: „Fortitudini“, na nasprotni strani pa se nahajajo črke MT—F (Marija Terezija, Franc). Trak je rudeče-belo-rudeče barve. Vitezi tega reda in njihove vdove dobe pokojnino tega reda.

3. Kraljevski ogrski red sv. Štefana — ustanovljen od cesarice Marije Terezije povodom kronanja njenega sina, nadvojvode Jožefa, za rimskega kralja dne 5. maja 1764. Veliki mojster tega reda je Njegovo Veličanstvo naš cesar. V sredini tega reda se nahajajo z zlatimi črkami vdolane besede: „Publicum meritorium premium“, na nasprotni strani pa besede: „STO. St. RI. AP.“ (Sancto Stephano Regi Apostolico.) Trak: zelen-rudeč-zelen. S tem redom je zvezano dostojanstvo pravega, tajnega svetnika.

4. Avstrijski cesarski Leopoldov red — ustanovljen od cesarja Franca I. leta 1808 v spomin na njegovega očeta Leopolda II. Avstrijski cesar je veliki mojster tega reda. Od leta 1901 je bil uvrščen med veliki križec in komanderski križec za prvi razred. To odlikovanje obstoji iz rudečkastozlatega križca z belim robom in ima na srednjem polju zlate črke F. I. A. (Franciscus Imperator Austriae), na nasprotni strani pa zlate na belem polju napisane besede: „Integritate et Merito“, znotraj lovrijeve-

ga venca pa geslo cesarja Leopolda: „Opes regum corda subditorum.“ Križ visi na zlati avstrijski cesarski kroni z dvema zlatima trakoma. Red se podeljuje tudi z vojno dekoracijo.

5. Avstrijski red železne krone — ustanovljen od cesarja Napoleona I. v spomin na kronanje v Milanu dne 5. junija 1805. S padcem kraljevine Italije leta 1814 je propadel tudi ta red. Ko je pa cesar Franc I. zopet prišel v posest svojih italijanskih dežel, je zopet vzpostavil ta red pod imenom avstrijski red železne krone. Veliki mojster tega reda je avstrijski cesar, a red sestoji iz vitezov I., II. in III. razreda. Na modrem polju v orlu se nahaja črka F. (Franca) in letnica 1815. Zvezda reda vsebuje „železno krono“, na modrem polju pa se nahaja geslo: „Avita et aucta.“ Trak: moder-rumen-moder. Tu di ta red se podeljuje z vojno dekoracijo.

6. Avstrijski cesarski red Franca Jožefa — ustanovljen od cesarja Franca Jožefa I. na prvi obletnici njegovega vladanja, torej dne 2. decembra 1849. Veliki mojster tega reda je vladajoči cesar. Ta red se deli v veliki križec, Komtur (od leta 1869) in viteze, od leta 1901 obstoji tudi častniški križ. Na belem polju se nahajajo zlate črke F. J. (Franciscus Josephus) in geslo: „Viribus unitis.“ Trak: temnorudeč.

Za razlikovanje od onih redov, ki se podeljujejo v mirnem času, je Njegovo Veličanstvo naš cesar

Spor med Venizelom in Gunarismem ne gre za nedotakljivost države, ker je Grška mogla dobiti 140 tisoč četvornih metrov za odstopitev 2000 četvornih metrov Bolgarski, za katere bi bila Bolgarska morala dati Grški drugih 1000 četvornih metrov, temveč ima vse drugo podlago, namreč v Venizelovih odnosih napram grškemu kralju Konstantinu. Novi grški kralj je našel Venizela kot ministrskega predsednika. Venizelos je prišel s Krete. Bil je eden prvih, ki je protestiral proti temu, da bi bil vrhovni poveljnik grške armade prestolonaslednik, sedanjí grški kralj; čigar prednik, kralj Jurij, je imenoval Venizela za ministrskega predsednika, kar je bil Venizelos tudi za časa balkanskih vojn. To pomenja, da je revolucionar Venizelos, katerega je kralju Juriju narinil vojaški, oziroma pomorski pronuncijament in ki je leta 1909 delal proti osebnim pravicam sedanjega kralja Konstantina, nepriljubljen pri tem kralju. Vladovalo je med obema sovražstvo, čigar izbruh je bilo pričakovati ob vsaki kralju ugodni priliki. In ta prilika se je pokazala, ko je Venizelos poizkušal Grško zaplesti v vojno na strani tropsporazuma. Prišlo je do krize. Venizelos, užaljen in ponižan, je zapustil vladno položaju, ugodnem za kralja, v položaju, ko Grška ni pripravljena za vojno in je prisiljena varovati nevtralnost.

Porazeni in užaljeni državnik se je hitro po svojem padcu podvival, da objavi, kar se je vršilo v kronskih svetih. Naredil je to za to, da bi dal povdarka svojim idealom in namislil kot patrijot in veliki zedinjevalec grških, dežela in da bi tako ponižal kralja, da bi se mu osvetil in da bi ga pokazal kot slabega vladarja in germanofila. Po vsem tem je izjavil, da se odstanjuje iz politične življenja.

Gunaris ni mogel delovati v drugi smeri. Njegova uloga v sporu je bila samo, da obvaruje patrijotično čast kralja s trditvijo, da se kralj ni strinjal s tem, da bi se odstopilo kaj grškega ozemlja Bolgarski.

Spor se pa tako ni poravnal. Položaj na Grškem se vedno bolj zapleta z ozirom na bližajočo se volitve. Stranki Ralysa in Venizela ste se združili za skupni boj in če zmagate pri volitvah, bo to pomenjalo zmago — nad osebno politiko grškega kralja Konstantina.

Sam „Embros“ v pregledu mnenj vladnih časníkov pravi, da Venizelos zapušča vladno kot nasprotnik kraljeve politike in navaja čudno dejstvo, da je Venizelos prišel na vladno s pomočjo drugih, a da je padel po svoji lastni krivdi, ker bi ga drugače nihče ne mogel vreči. Postavil je krono pred alternativno: vojna ali demisijska vlada. Moral bi bil čakati na razvoj dejstev in moral bi se bil prej prepričati, ali so države tropsporazuma dovolj močne, da zavzamejo Dardanele, moral bi bil prevdariti, ali zadostuje ena divizija, ki jo je tropsporazum zahteval od Grške, moral bi bil počakati, da bi spoznal, ali ni mogoče sumiti, da bi se mogla Angleška v zadnjem trenutku še sporazumeti s Turčijo in moral je vedeti, da bi v takem slučaju vse grške nade o kompenzaciji v Mali Aziji razpadle v nič, in moral bi bil končno tudi resno prevdariti, koliko bi bilo treba odstopiti, ko bi še tudi Italija posegla v vojno.

Venizelos je s svojimi odkritji izkušal prepričati tropsporazum, če Grška ne opusti nevtralnosti, v krivo tega ni samo germanofilstvo grškega generalnega štaba in tedaj tudi kralja. Venizelos je tako osumil Grško v obeh njenih edinih prijateljev in ji je vzela njih simpatije.

Izvoz volov in svinj iz Rumunije prepovedan

Rumunski minister je odredil, da se v prihodnje ne smejo izdajati nobena dovoljenja za izvoz volov in svinj.

Franc Jožef I. leta 1860 odredil, da se redovi za zasluge pred sovražnikom v vojni podeljujejo z vojno dekoracijo.

7. Vojnikrižec za zasluge. Z ozirom na mnoge sijajne čine leta 1848 v Italiji je predlagal grof Radecki ustanovitev tega odlikovanja in je naš cesar dne 22. oktobra 1849 ustanovil ta red kot odlikovanje za izvanredna pohvalna dela pred sovražnikom — toda samo za častnike, kakor predpisuje to 4. točka statuta reda Marije Terezije. Ta red se podeljuje z vojno dekoracijo.

8. Vojaška kolajna za zasluge, kot Najvišje pohvalno priznanje, je ustanovil naš cesar leta 1890 za izyrsno službovanje in se nahajajo napisane sledeče besede: „Signum laudis.“ Trak za zasluge je rudeč, za zasluge, pred neprijateljem pa bel z rudečkastimi progami.

9. Kolajna za hrabrost je bila ustanovljena od cesarja Jožefa II. leta 1789 za moštvo, ki se je izredno hrabro borilo. Moštvo, ki je dobilo prvi razred tega odlikovanja, je imelo pravico do doplačila. Trak je belo-rudeč. Kolajne za hrabrost so: zlata I. in II. ter srebrna I. in II. vrste. Petos pa se je ustanovila še bronasta Kolajna, po kateri pa odlikovanec ne dobi nikake letne nagrade.

10. Zlatinsrebrnikrižec za zasluge — je ustanovil naš cesar Franc Jožef I. leta 1849. V sredini se nahajajo črke F. J. (letn. 1849) in okoli črk: „Viribus unitis.“ Trak je temnorudeč.

Argentiniya ne proda svoje bojne ladje.

„Nieuwe Courrant“ poroča iz Newyorka: Italija in Grška ste ponudili Argentiniji, da bi kupili novi argentinski naddreadnought „Morero“. Ponudba je bila odklonjena.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 3. maja.

V dolini Orave in Opora se vršijo neprestano hudi boji. Avstrijska poročila se nam zdijo preskromna. Govorijo le o odbijanju ruskih napadov, očitno pa je po uspehih, da avstrijske čete v tem ozemlju prodirajo.

Hindenburgovo prodiranje v severno-zahodni Rusiji je tem bolj zanimivo, ker se je namen njegovega sunka popolnoma neznan. Nekateri celo mislijo, da je sunek namenjen proti Petrogradu. Toda že pogled na zemljevid in na ostalo bojno črto nas pouči, da s tako mislijo grešo predaleč.

Ob Dukli ponesrečen ruski zrakoplovec.

V ozemlju dukelskega prelaza vlada mir. Sem pa tje pride le do neznatnih prask med prednjimi četami in stražami. Največja zanimivost zadnjih dni ob Dukli so boji med našimi in ruskimi zrakoplovci. Pri Bardiovem so Avstrijci obstreljevali dne 30. aprila ruski zrakoplov težkega kova, ki je s štirimi častniki vred padel na tla. Zrakoplov je bil izredno velik.

V dolini reke Opor.

Rusi dan za dnevom ponavljajo svoje srdite napade na naše postojanke v dolini reke Opor. Zadnje dni so obnovili svojo artilerijo ter so do teme obstreljevali naše višinske postojanke. Dne 29. aprila ponoči so se ruske čete z bajonetnimi naskoki hotele že polastiti naših postojank, kar pa se jim seveda ni posrečilo. Sovražnik je došel do naših žičnatih ograj. Imel je zopet ogromne izgube. Celi kupi mrličev so ležali pred ograjami. — Pred ognjem strojnih in infanterijskih pušk se je ruska napadalna kolona umaknila proti severozahodu. Porazenih je bilo sedem ruskih polkov.

Gibanje ruskih čet v Galiciji.

Berolinskemu listu „Nationalzeitung“ se poroča iz nekega mesta ob rusko-nemški meji: V zadnjih dneh so bile zaprte vse gališke železnice za zasebni promet, ker so se vršila v Galiciji velika premikanja ruskih čet.

Novo torišče Hindenburgove armade.

Nemška armada zadnje dni močno vznemirja Ruse na najsevernejšem koncu prusko-ruske meje ob Izhodnem morju. Dne 29. aprila so namreč Hindenburgove čete po manjših bojih dospete do železniške črte Drinsk—Libava. (Libava je znano rusko pristanišče ob Izhodnem morju.) Nemci so zasedli ozemlje na obeh straneh ruskega mesteca Ščavli. (Mesteca Ščavli leži dobrih 100 km od nemške meje.) Rusi se umikajo pred prodirajočimi Nemci.

Nemiri v Moskvi radi draginje.

„Novoje Vremja“ poroča iz Moskve: Radi draginje živil, posebno mesa in kruha, so nastali tu veliki nemiri. Več pekarn in mesnic, kakor tudi trgovin z materialijami je bilo razrušenih. Pomočnik mestnega glavarja, polkovnik Model, policijski mojster Solotarev in eden revirnih nadzornikov so bili s kamenjem ranjeni na glavi.

Katera armada bo zmagala?

Vojni dopisnik madžarskega lista „A Nap“ je bil dne 30. aprila sprejet od poveljnika 3. armade, generala Boroeviča. V pogovoru o vojnem položaju se je sloviti hrvaški vojskovodja sledeče izrazil: Naša, kakor tudi sovražna armada, sta sedaj silno zakopani v strelske jarke. Prednost ima tista armada, ki je boljše zakopana in ima boljše kritje. Sedaj sta obe armadi izborna zakopani. Vojska se lahko trajana na način več let in se končno ne bi odločila vsled vojaške sile, ampak vsled pritiska gospodarskih razmer. Mi vojaki smo zato tukaj, da zaigramo popolni gospodarski pogin. Vojaštvo je zato na bojišču, da izvojuje končno zmago na bojnem polju.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

V Srbiji za mir.

Iz Niša se poroča, da agitirajo politiki napredne stranke čisto javno za mir in zahtevajo koncesij od vlade za Bolgarijo. Tej zahtevi se pa protivi voj-

no vodstvo in hudo pritiska na časopisje. Vsled stroge cenzure je bil prizadet še celo poluradni list „Samouprava“ in več drugih časopisov. Končno je Pašič časopisju namignil, da namerava vlada razglasiti vojaško diktaturo in preki sod.

Kužne bolezni morijo Srbe.

Dopisnik velikega angleškega lista „Morning Post“ poroča iz Rima svojem listu o groznih podrobnostih pegastega legarja in razširjenju te kužne bolezni v Srbiji. Mnogi hribčki, ki so bili poprej goli, so sedaj polni grobov in nagrobnih križev. Avstrijske vojne ujetnike uporabljajo za pokopavanje oseb, ki so umrle za pegastim legarjem in drugimi kužnimi boleznimi. Cele srbske vasi so popolnoma izumrle. Vas blizu Skoplja v Novi Srbiji, ki je štela 2000 prebivalcev, je popolnoma izginila. Izmed 360 zdravnikov jih je umrlo že 100. Angleški časnikar je dobil poročilo, da leži v nekem srbskem mestu 1000 oseb bolnih na pegastem legarju, od katerih jih umrje vsak dan okrog 30. Pogrebec iz Kragujevca je pripovedoval, da pokopljejo tam vsak dan po 16 do 20 mrličev, v mescu januarju in februarju pa so pokopali vsak dan celo 50 do 60 oseb.

Ruska pomoč za Srbijo.

Iz mesta Galaca v Rumuniji se poroča, da so pluli po noči dne 30. aprila mimo tamošnjega pristanišča trije ruski parniki in štiri jadrnice, ki so vozile strelivo za Srbijo.

Črnagora umira gladu.

Londonski list „Daily Chronicle“ opisuje položaj v Črnigori sledeče:

Državica je že vsled balkanske vojske popolnoma izmučena. Ni imela ne denarja in tudi ne streliva in je bila zelo slabo pripravljena za vojsko proti Avstriji. Ko je bila njena armada prisiljena se umakniti iz Bosne, je bila njena naloga, da veže z neprestanimi napadi nekaj avstrijskih čet, ki bi bile sicer prodirale proti Srbiji. Toda trajno to ni šlo in položaj Črnogore v zadnjih mescih se je vedno bolj poslabšal. Edino črnogorsko pristanišče Bar so avstrijske vojne ladje tako zaprle, da je vsak uvoz od morja čez Bar v Črnogoro onemogočen. V začetku vojske je še stražilo francosko vojno brodovje avstrijsko vojno mornarico, toda pozneje se je pa, bržčas iz vojaških ozirov, pomaknil obroč francoskih vojnih ladij dalje proti jugu in avstrijske vojne ladje križarijo sedaj svobodno v Jadranskem morju. Kadarkoli se jim nudi prilika, obstreljujejo črnogorsko pristanišče Bar.

Avstrijski zrakoplovci mečejo neprestano bombe na črnogorska mesta. En sam avstrijski zrakoplov je usmrtil in ranil v mestu Podgorica 120 oseb, med temi je bilo 28 žensk.

Vse to mora prestatí Črnogora in njeno prebivalstvo izumira. Črnagora umira gladu, ker prebivalstvu primanjkuje živeža. Vrhutega se pa vrše neprestani spopadi z Albanci ob albansko-črnogorski meji.

Poraz Črnogorcev.

Dunaj, 1. maja.

Avstrijski generalni štab uradno razglašá: Na južnem bojišču razven obmejnih artilerijskih bojev se ni pripetilo v zadnjem času nič pomembnega. Izhodno od Trebinja je naš artilerijski ogenj razpršil črnogorske čete, ki so si upale nekoliko predaleč. Naša artilerija je porušila njihove postojanke.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 3. maja.

Nemci držijo trdno svoje nove postojanke severno od Yperna. Obstreljevanje Dünkirchena se nadaljuje.

Pred odločilno bitko v Flandriji.

Berolin, 29. aprila.

O napadalnem prodiranju Nemcev v Flandriji se poroča: Zdi se, da bo napadalno prodiranje nemške armade, ki se je pričelo z uspešnim sunkom proti Ypernu, za sedaj napravilo konec borbam za okope in strelske jarke, ki že trajajo od sredine meseca septembra preteklega leta na flandrijskem bojišču. Sedaj s pričetkom spomladi dozoreva vojni položaj vedno bolj in sili k temu, da pride do odločilne bitke. Boji za okope in strelske jarke, katerih se udeležuje, oziroma se more udeleževati razmeroma majhno število vojaštva, niso nikakor ugodni za odločilne boje. Je torej tem večjega pomena, če so poskušale nemške čete s svojim silnim sunkom proti Ypernu tudi na tem prostoru spremeniti boje za strelske jarke in okope v bitke na odprtem bojnem polju.

Vsekakor je pa smatrati kot ugotovljeno, da z dosežanji velikimi uspehi, ki nam jih naš generalni štab poroča na celi bojni črti, še nikakor ni konec

boja, marveč da se gre le za začetek velike borbe, v katero bodo zapletene vedno večje bojne sile. Angleško-francoska ofenziva je mogla do sedaj doseči le nekaj neznatnih uspehov, zavzela je le samo nekaj metrov strelskih jarkov. Silni nemški sunek pa bo najbrž to dosegel, da bo prisilil angleško-francosko armado, da se spusti v veliko bitko.

Angleško poročilo o bojih v Flandriji.

General French poroča z dne 28. aprila: Boj severno in severo-izhodno od Yperna je trajal včeraj ves dan. Angleži so skupno z Francozi ustavili nemško ofenzivo, ki je Nemci niso zopet začeli. Od včeraj zjutraj ne stoji zapadno od Yserskega prekopa noben Nемеc več, izvzemši pri Steerstraate, kjer so napravili majhno mostno utrdbo.

Moč angleške armade.

Nizozemski listi poročajo: Število angleške armade, ki se sedaj nahaja na francoskem bojišču, že znaša 725.000 mož. Je pa to število tudi največje, kar sploh zmora Anglija. Za izvezbanje skoraj večinoma vseh angleških čet se je potrebovalo celih šest mesecev.

Kako se je potopil „Leon Gambetta“.

Poveljnik avstrijskega podmorskega čolna „št. V“, ladjski poročnik Jurij pl. Trapp, ki je potopil angleško oklopno križarko „Leon Gambetta“, je pripovedoval nekemu časnikarju glede potopa križarke sledeče podrobnosti:

„Poveljeval sem delj časa nekemu drugemu avstrijskemu podmorskemu čolnu in še le pred nekaterimi dnevi mi je bilo izročeno poveljstvo nad podmorskim čolnom „št. V“, s katerim sem napravil svojo prvo daljšo vožnjo. Zapustil sem še le pred tremi dnevi pristanišče, v katerem je bil zasidran podmorski čoln „št. V“. Zagledal sem sovražno ladjo približno okoli polnoči, 20 morskih milj južno izhodno od rta Santa Maria di Leuca. Luči na križarki so bile ugasnjene. Spoznal sem, da je bila ladja francoska križarka tipa „Viktor Hugo“.

Bila je svetla noč, le tu pa tam se je videl oblaček na nebu. Ko sem zagledal križarko, je bilo na njenem krovu vse pripravljeno za boj in kakor hitro sem dognal njeno brzino in smer, proti kateri je plula, sem se še bolj približal križarki. V trenutku, ko je bila dolžina križarke obrnjena proti meni in sem bil oddaljen od križarke le samo kakih 500 metrov, sem oddal prvi torpedni strel proti zadnji skupini dimnikov, drugega pa proti prednji skupini. Oba strela sta zadela. Pok se je razločno slišal. Pri zadnji skupini dimnikov sem kmalu nato opazil gost dim, ki se je dvigal visoko v zrak.

Po oddanem drugem strelu sem odplul proti zadnjemu delu križarke, da se prepričam, če in koliko se je zadeta križarka nagnila na eno stran in sem opazil, da se je nagnila za celih 35 stopinj. To je bilo natanko pet minut po oddanem drugem strelu. Ker je bila torej križarka zadostj nagnjena na stran, sem spoznal, da ni več potrebno oddati kakega nadaljnjega strela, čeprav sem bil tudi na to pripravljen.

Devet minut po oddanem strelu sem opazil na krovu križarke luč in kmalu nato več lučic nad morsk gladino. Mornarji so namreč spustili pet rešilnih čolnov v morje, katere so razsvetlili. Naravnost čudno je, kako so mogli Francozi v tako kratkem času izvršiti to delo. Z ozirom na lastno varnost podmorski čoln ni mogel pomagati, da se reši potapljaljoča se sovražna posadka, toda upam, da se je rešilo vsaj ono moštvo, ki se je nahajalo v rešilnih čolnih, osobito, ker je bilo morje mirno in ne daleč proč od morske obali.

Grozen učinek torpednega strela.

Ko je torpedni naboj zašel francosko križarko, se je slišal tako silovit pok, da so ga čutili tudi daleč na italijanskem obrežju. Poveljnik „Leon Gambetta“ je bil baje poučen, da se nahajajo Avstrijci že v bližini, a se mu je zdelo premalenkostno, da bi odredil kake varnostne odredbe. Le tako je bilo mogoče, da se je potopilo tako ogromno število francoskih vojakov in mornarjev. Po novjših vesteh se je namreč nahajalo na „Leon Gambetta“ blizu 900 mož. Potopilo se jih je 742.

Boj za Dardanele.

Na evropski strani dardanelskega obrežja, t. j. na polotoku Galipoli, so izkrcali Angleži zopet nanovo na šestih krajih svoje čete, ki so večinoma iz Avstralije in Nove Zelandije. Glavni angleški sunek se osredotočuje na Kaba-Tepe, v prostoru med mestama Galipoli in Bulair, kjer je polotok Galipoli najožji. — Angleži so opetovano poskušali z bajonetnimi naskoki prodirati proti dardanelskemu obrežju, a so bili dne 28. in 29. aprila odbiti. Umakniti so se morali pod varstvo ognja svojih vojnih ladij. Francozi pa so izkrcali svoje čete na azijski strani Dardanel. Ko so dne 30. aprila francoske čete prodrle že do turških utrdb ob morski ožini, so jih Turki vrgli daleč nazaj. Dne 28. aprila je ogenj turških obrežnih baterij poškodoval francosko križarko „Jeanne d'Arc“, ki

se je morala umakniti iz vrste vojnih ladij. Nadalje so potopili turški topovi tudi angleškega rušilca torpedovk in podmorski čoln „A E 12“, ki je hotel udreti skozi Dardanele v Marmarsko morje.

Ruski car v Odesi.

Iz Odeše se poroča: Pretečeni torek predpoldne se je pripeljal ruski car v Odeso, kjer je bil od vojaških in državnih uradov slovesno sprejet. Pred mestom se je vršila velika parada čet, ki so pripravljene, da se ukreajo na ladje. Osebe, ki so videle carja iz bližine, pripovedujejo, da se je car zelo postal, tudi njegovo zdravstveno stanje ni najboljšo. V Odesi sami so se pred uhodom carja v mesto vršile obsežne varnostne odredbe. Drugega dne je obiskal car ruske vojne ladje, ki so zasidrane v vojni luki.

Pošiljanje denarja vojnim ujetnikom in sploh v tujino.

Denarni promet naših hranilnic s tujimi državami v Evropi in izven Evrope ni sicer niti v mirnih časih posebno velik, vendar pa v splošnem precej večji ko bi se dalo na prvi pogled soditi. Zlasti z našimi „Amerikanci“ je precej posla; nekateri zavodi imajo tam svoje stalne stranke, ki jim svoje prihranke pošiljajo ter jih po potrebi zopet vzdigujejo.

Za časa vojne se obračajo tuintam ljudje na posojilnice, naj bi poslale kakšen denar vojnim ujetnikom v Rusiji ali v Srbiji in za poslovdje v posojilnicah nastane vprašanje, na kak način bi se dale take želje izpolniti.

Ker je vsak trgovski in seveda tudi poštni promet med vojskujočimi se državami prekinjen in je tudi težko in mudno poslati vojnim ujetnikom kakršnokoli poročilo, nastanejo seveda še večje težave s pošiljanjem denarja. Isto je možno samo preko nevtralnih držav ter je precej dolgotrajno.

Pa če tudi roma denar več tednov in gre pošiljatev popolnoma na nevarnost oddajnika, je vendar že neka ugodnost, da je sploh mogoča.

Denarne pošiljateve za vojne ujetnike na Ruskem, (istotako tudi na Francoskem, Angleškem in Japonskem) posreduje zadnji čas izključno vrhovna poštna kontrola v Brnu na Švicarskem pod naslednjimi pogoji:

Denar se mora poslati edino-le potom posebnih mednarodnih poštnih nakaznic, katere so poštnine proste, ako se napiše na desni strani, tam, kjer je določen prostor za znakmo, razločno: Kriegsgefangenen-sendung, gebührenfrei — prisonnier de guerre — en franchise de taxe. Na prednji strani kupona se napiše naslov odpošiljatelja, na sredi nakaznice se napiše: Oberpostkontrolle Bern in Schweiz. Na zadnji strani nakaznice, na kuponu (odrezku) je treba napisati natančni naslov ujetnika in to ne samo krstno in rodbinsko ime ter stanovišče, temveč tudi polk, pri katerem je služil in njegovo vojaško dostojanstvo.

Take nakaznice sprejme vsak naš poštni urad; tam tudi preračunajo po vsakokrat veljavnem kurzu krone v franke. Težava je le, da se vrednost rada izpreminja in dostikrat se zaradi tega dostavi nakaznica iz Švice pošiljatelju nazaj.

To velja za vojne ujetnike na Ruskem in v drugih gori navedenih državah. Za vojne ujetnike na Srbskem treba poslati na „K. k. Geldbestellamt in Wien“ na isti način kakor v Bern. Brzojavno ne kaže denarja pošiljati, četudi se je morda večkrat zgodilo, da je vendar došel na svoj naslov.

Vrednost dobitkov loterije „Slovenske Straže“ 20.000 K. Naberite tudi pri svojih znancih denar za srečke in pošljite takoj denar z naročilom „Slovenski Straži“ v Ljubljano!

Raznoterosti.

Papeževa odredba glede plemiških naslovov. Vatikanski čopisnik dunajske „Reichspost“ piše dne 26. aprila: Dekret konsistorijalne kongregacije, kateri opozarja na odredbo papeža Inocencija X., kateri je prepovedal vsem kardinalom, da ne smejo v svojih pečatih in grbih rabiti svojih plemiških naslovov in drugih označb svojega plemiškega pokolenja, se je sedaj po naročilu sedanjega sv. Očeta Benedikta XV. raztegnil tudi na vse patriarhe, nadškofe in škofe, na pomožne ter na naslovne škofe. Dekret konsistorijalne kongregacije torej prepoveduje škofom pri grbih in pismih rabo svojih plemiških naslovov in kronskih označb (grbov), ali kakršnihkoli častnih plemiških znakov, ki bi spominjali na plemiško pokolenje škofovo. S to odredbo je stopila za škofe v veljavo postava rimske kurije, po kateri se noben cerkveni dostojanstvenik, kakor hitro dobí naslov „monsignor“, ne sme več imenovati grof, knez, itd. Sv. Oče Benedikt XV. se od dneva, ko je postal duhovnik, ni nikdar več podpisoval kot grof in goji željo, da bi ga v tem posnemali tudi vsi višji cerkveni dostojanstveniki.

Przemyslski častniki čestitajo nadvojvodinji Ziti. Zelo ginljivo in nepričakovano poklonstvo je prejela nadvojvodinja Zita povodom svojega godu 27.

aprila od avstro-ogrskih častnikov, ki so bili ujeti v Przemyslu in se sedaj nahajajo v Saratowem. Poslali so sledečo brzojavko nadvojvodinji: „Častniki-vojni ujetniki iz Przemysla v Saratowem prosijo, da smejo izreči svoje najspoštlivejše čestitke h godu Vaše cesarske Visokosti.“ Nadvojvodinja Zita, ki je bila zelo vesela in ginjena zaradi tega poklonstva, je odgovorila na poklonstveno brzojavko na najmilostljivejši način. Cesar, kateremu so predložili brzojavko, je bil zelo vradoščen, da je dobil vest o častnikih-vojnih ujetnikih in je izrazil svoje veselje na tem poklonstvu.

Župnik Cerjak. Č. g. Jožef Cerjak, župnik v Rajhenburgu, ki je pozidal krasno romarsko cerkev „Marija Lurd“ v Rajhenburgu, je stopil v pokoj. Radi bolezní že od mesca novembra ni mogel zapustiti svojega istotako nanovo sezidanega župnišča. Župnija je razpisana do dne 10. junija. Mnogozaslužnemu g. konzistorijalnemu svetniku in župniku Cerjaku pa želimo, da se kmalu ozdravi in še gleda dolgo let na sad svojih obilnih trudov in naporov! G. župnik J. Cerjak je bil vedno vzoren in požrtvovalen prijatelj našega slovensko-štajerskega časopisja.

Koncert Poljakov, ki bi se moral vršiti včeraj, dne 2. maja, v tukajšnjem Narodnem domu, je bil po magistratu prepovedan. Pač pa se je vsoboto vršila služba božja za Poljake v frančiškanski cerkvi.

Iz poštne službe. Poštni ekspedijent Ferdinand Felter v Zavrču je imenovan za poštarja istotam.

Pohvalno priznanje radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom je izrečlo poveljstvo naše balkanske armade poročniku v rezervi dr. Alojziju Juvan, ki služi pri 4. bosansko-hercegovskem pešpolku. Dr. Juvan se je udeležil vojske v Srbiji. Pred mobilizacijo je bil odlikovanec koncipijent v odvetniški pisarni dr. Josipa Leskovarja v Mariboru.

Skušnjo za meščanske šole sta dne 30. aprila z dobrim uspehom napravila g. Jožef Steinberger, učitelj v Poljčanah, in g. Ljudevit Ivanjšič, učitelj pri Sv. Marku niže Ptuj.

Obsojen, ker je zmerjal Slovence. 32letni zasebni uradnik Evgen Kocjančič iz Gorice, Italijan, je bil klican pred sodnijo, ker je lani dne 9. oktobra nahlulil nekatere Slovence, ki so peli slovenske pesmi in zahteval od njih, naj molčijo. Bolelo ga je slovensko petje. Kocjančič je bil obsojen na 50 K denarne globe. Tako poroča goriški „Novi Čas.“

Jugoslovanska Strokovna Zveza je imela včeraj, dne 2. maja, v Ljubljani svoj občni zbor. Izmed štajerskih skupin so bile zastopane na občnem zboru skupine: Maribor, Krčevina-Leitersberg, Cirkovce, Gornjigrađ, Laški trg, Slovenjgrađec, Št. Ilj pri Turjaku, Šmartin pri Trzinu in Trbovlje. J. S. Z. šteje 70 skupin z 5629 člani. Šhodov je priredila J. S. Z. v zadnjem poslovnem letu 85. Nađ tisoč članov je odšlo na vojsko. Na podporah je izplačala J. S. Z. svojim članom 26.048 K 70 v. Kljub temu, da se je izplačala tako lepa svota podpor, vendar znaša še rezervni zaklad J. S. Z. častno svoto 31.028 kron. Na Štajerskem deluje sedaj 19 skupin. Za predsednika J. S. Z. je bil izvoljen dr. J. Mohorič, v predsedstvu in nadzorstvu pa so skoro sami zavedni delavci in delavke. O delovanju Zveze se je razvila živahna razprava, katere so se izmed štajerskih odposlancev udeležili: predsednik štajerskega okrožja Franjo Žebot, Ivan Zupan in Simon Bezjak. Poročilo o delovanju štajerskega okrožja je podal Franjo Žebot, o delovanju ruđarskega odseka pa Ivan Zupan iz Trbovelj. Zasnovali so se razni načrti za bodoče delovanje naše velevažne kršćansko-socijalne strokovne delavske organizacije.

Kupujte srečke Slovenske Straže! Skrajni čas je, da se po vseh slovenskih krajih razvije najživahnejše kupovanje srečk Slovenske Straže v Ljubljani. Zrebanje je že maja mesca. Ker velja srečka samo 1 K, naj bi v vsakem kraju plemeniti možje takoj opozarjali ljudstvo na namen tega podjetja Slov. Straže, ki bo čisti dobiček dala v korist ubogim otrokom, sirotam in vdovam padlih vojakov in invalidom. Treba je hitrega dela, da bo uspeh časten za nas vse! — Kdor si naroči srečko po pošti v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru, naj priloži za pošiljatev 20 vin v znakmah.

Imenovanje črnovojniških kadetov in praporščakov. Cesar je zaukazal, da se odslej naprej tudi v črni vojski vrše imenovanja za črnovojniške kadete in praporščake. V poštev pridejo le tisti črnovojniški, ki sicer niso bili v vojaški službi, pač pa imajo pravico nositi na rokavu znak enoletnih prostovoljcev in ki v smislu § 19, točka 6, brambnega zakona niso več naborni zavezanci.

Črnovojniki, stari 37 do 42 let, vpoklicani. — Dne 6. maja bo sedanje prebiranje črnovojnikov letnikov 1873 do 1877 končano. Moštvo, ki je bilo pri naborih potrjeno, se bo vpoklicalo v vojaško službo v najkrajšem času. Črnovojniki, ki imajo ali v Avstriji domovinsko pravico, ali pa če so bili v Avstriji ali na Ogrskem pri naboru, ako že niso vpoklicani pod orožje, ali ki z ozirom na javno službo ali javno korist, niso bili od vojaške službe oproščeni, se morajo dne 15. maja 1915 oglašiti pri dotičnem vojaškem nadomestnem poveljstvu ali pri c. kr. deželno-bramborskem okrajnem poveljstvu, ki je označeno na črnovojniški izkaznici. Ogrski državljani, ki so bili v Avstriji pri naboru, bodo vpoklicani s posebnimi poziv-

nicami. Kakor se uradno poroča, se namerava pri enem delu nadomestnih vojaških (črnovojniških) oddelkov, z ozirom na odvišno število črnovojniškov dotičnega oddelka, del vpoklicanih za kratek čas zopet odpustiti na dopust. V tem oziru se bo v prvi vrsti oziralo na starejše letnike s posebnim ozirom na posebne vpoštevavanja vredne okolščine, n. pr. če se črnovojniškov neobhodno potrebuje pri obdelovanju polja. V tem slučaju se lahko tudi mlajši letniki upoštevajo.

Dopusti za košnjo. Dopusti za spomladno obdelovanje so pri kraju. Sedaj potrebujemo dopuste za košnjo in žetev. Dosedaj so veljali običajni žetveni dopusti pri vojaki od dne 15. julija naprej, torej le za žetev. Mi jih pa potrebujemo sedaj najbolj ob času košnje. Letos bo namreč ob košnji največja sila, za možke delavce. Zaradi tega je nujno potrebno, da se že sedaj oglašimo za volaške dopuste ob času košnje, to je za dopuste od dne 15. junija naprej in da prosimo, da se že s tem časom vojaki, ki so v, ozadju fronte, pošiljajo domov na dopuste. Treba je, da se napravijo take prošnje od strani županstev, oziroma žetvenih komisij, na okrajna glavarstva in potem, da prosijo se posamezni vojaki vsak pri svojem poveljniku za dopust in da dobe ti vojaški od strani žetvenih komisij potrebne izkaznice, oziroma potrdila o nujni potrebi dopusta za košnjo. Tako pridejo žetvene komisije najbolj do veljave. Vse take prošnje se morajo seveda nujno reševati in najkrajšim potom, in se je tudi vojaškim poveljstvom ozirati na vse te prošnje, ki so od žetvene komisije primerno podprte, da pridejo domu res le možje in fantje, ki so za delo neobhodno potrebni in ki bodo doma tudi delali.

Za vdove in sirote v vojski padlih. Avstrijski ministrski predsednik grof Stürgkh, minister baron Engel ter domobranski minister baron Georgi so odpotovali v Budimpešto k nadaljevanju posvetovanja z ogrsko vlado v zadevi novega zakona o preskrbi sirot in vdov v vojski padlih vojakov.

Imenovanje sanitetnih kadetov in praporščakov. Cesar je zaukazal, da se imenujejo tisti enoletni prostovoljci-medicinci, ki se nahajajo v aktivni službi kot poveljniki vojev, za dobo trajanja mobilizacije za kadete, oziroma praporščake v rezervi. Enoletni prostovoljci-medicinci, ki opravljajo na bojišču zdravstveno pomožno službo, se jih po 6 mesečnem službovanju imenuje za sanitetne kadete, po enoletnem službovanju pa za sanitetne praporščake v rezervi. Za poročnike se jih pa ne bo poprej imenovalo, dokler ne postanejo doktorji-zdravniki. Sanitetni kadeti in praporščaki nosijo uniforme čete, h kateri so pridruženi, na rokavih nosijo znak enoletnih prostovoljcev in takozvani sanitetni trak.

Vojno ministrstvo proti poškodovanju polja. C. kr. korespondenčni urad poroča: Vojno ministrstvo razglasa: Z ozirom na veliko važnost nasačev in žetve se v nobenih okoliščinah ne sme poškodovati polje.

Hrvati in Madžari. Tudi to je značilno, da sedaj madžarski listi znane, notorične hrvatske polke, kakor sta zagrebški št. 53 in polk št. 16, imajo za madžarske polke. O 53. polku so pisali nedavno, da ima le svoj sedež v Zagrebu, da pa je madžarski polk. O 16. polku priznava „Pesti Naplo“ sicer, da je varaždinski, da pa sestoji po pretežnem delu iz sinov Madžarov. Z ene strani proslavljajo — kakor ministrski predsednik v svojem zadnjem govoru v ogrski zbornici — junaško vedenje „bratskega naroda“ hrvatskega, z drugo roko pa odrekajo hrvatskih polkom — hrvatstvo! Res značilno!

Umetnostni vojni spomeniki. Piše se nam: Nemško društvo v Monakovem in Ars sacra v Kolinu sta priredili razstavo za umetnostne vojne spomenike in tozadevne načrte. Pri nas Slovencih smo brez vojnih spomenikov, brez načrtov in brez nasvetov. Društva, ki bi prišla v poštev v tem oziru, so brez iniciative, bolj stranjevalna nego ustvarjalna društva. Niti ene vojne iglice nimamo, kakršnih je pri drugih narodih na izbero. Samo razglednice so se nam vpslale, ki pa so namenjene bolj dobičku, nego umetnosti. Dobro bi bilo, ako bi o tem predmetu nastala v slovenskem časopisju resna razprava.

Prijatelj alkohol. Zgodilo se je že vse polno slučajev, da je vojake zadela stroga kazen, ker so bili v službi pijani. Zdaj je bil zopet obsojen tak vojak. Črnovojniškov Josip Kapelac v Naborjetu se je napil žganja tako, da ni bil zmožen za službo in je bil zaradi tega obsojen na štiri mesece ječe. V vseh državah vidimo, da je sedanja vojna rodila spoznanje, kako strašni so učinki alkohola. Francoz Herve, ki je sicer eden najhujših socialistov, zastopa celo nazor, da bo francoski narod, torej narod 40 milijonov duš, v sto letih izumrl, če ne bodo številnejši porodi nadomestili izgub v sedanji vojni in če se ne odpravi in ne zatire alkoholizem. Kaj pomeni alkoholizem za naš narod, tega pač ni treba zdaj razmotrivati, a gotovo je, da se bo po vojni, ko se bo smelo zopet svobodno pisati, začel proti alkoholizmu najhujši boj.

Za petrolej uradno določene cene. Vojno ministrstvo je zaukazalo vsem avstro-ogrskim čistilnicam petroleja, da cena petroleja ne sme znašati več kakor 62 vinarjev za liter v prodaji na drobno v mestih, na deželi pa ne več kakor 64 vinarjev za liter. Prestopki zoper to naredbo se naj takoj javijo vojnemu ministrstvu.

Maribor. V mestnih prodajalnicah za moko, riž in krompir (v Freihaus-ulici in Viktringhofovi ulici),

se je cena za moko dvignila. Krušna moka, ki je stala poprej 52 vinarjev, stane sedaj 54 vinarjev 1 kg. Moka za kuho pa stane 70 vinarjev 1 kg. Riž in krompir, ki ga imata mestni prodajalni obilo v zalogi, se nista podražila. Doblava moke in koruze je, kakor mariborski magistrat naglašja, združena z velikimi težavami.

St. Peter niže Maribora. S srebrno kolajno II. vrste je odlikovan naš rojak in vnet član naših organizacij Ljudevit Fluher, korporal 47. pešpolka. Bodel se je na severnem bojišču, sedaj se zdravi v Mariboru.

Hoče pri Mariboru. Veliko mož in mladeničev iz naše župnije se je poslovilo od doma na bojno polje in mnogo jih je že kri prelilo, za dom in cesarja. Dne 10. sušca je umrl mladenič Anton Meglič iz Pivole v bolnišnici v lepem mestu Bardiavo na Gornjem Ogrskem. Dobil je želodčni legar. Spreviden je bil s sv. zakramenti za umirajoče od vojnega kurata č. g. Franca Zagoršak (bivšega kaplana na Ptujski gori), ki je potem sporočil domov starišem o njegovi smrti. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

Sv. Bolfenk na Kogu. Ker nam je svetovna vojska pobrala najboljše delavce, smo bili v strahu, kako bomo opravili spomladansko delo. Prvo kop smo po vinogradih po večjem opravili do Jurjevega zato, ker je bilo vreme do sedaj toliko ugodno, da ni mudilo, in ker je vsak vinogradnik računil, da bo malo delavcev in je zato hitel s kopjo, in ker so tudi večji šolarji šli med kopače. Nek gospodar je dal zemljo zanašati iz žlaka v vinograd, imel je samo 3 delavce, vse tri moške, in sicer dva strežnika in organistovega meharja. Tudi z delom na polju kmetje hitijo, vozijo gnoj in sejejo. Naši kmetje so bili nevoljni na to, ker se je pri zeleni mizi sklenilo, da bo smel kdosi dobi na njivi posejati, če do 15. aprila ne bo posejana. Ob 15. aprilu se šele prične poljsko delo. — Dne 22. aprila je dokrebetala že toča od Ljutomera tja na Kog. Te ne maramo. Črešnje in drugo sadno drevje že lepo cvete. Kaže se, da bo letos pri nas veliko sadja, posebno jabolik, še slive, ki so lani izredno obrodile, kažejo cvet, če ne bo kake uime. Na Jurjevo pa je nepričakovano zelo dežilo, posebno zvečer. Letos si kmetje obetajo veliko koruze. V maju kaže koledar prve tri tedne dež in sneg in celo sneg in vihar. To je koledarjeva pomota. Tako bi bilo po zimi ob teh urah. Po letu pa je spremenljivo. Sicer pa je vreme prerokovati nevaležno, ker je Gospodar nad nami. Mislim pa, da ima letos na vreme velik upliv vojska, n. pr. grom topov. Zato pričakujemo več dežja, kakor ga kaže ključ v Mohorskem koledarju. Draginjo in pomanjkanje živil čutimo zelo, ker je bilo lansko leto preveč mokro in ker je bila pomlad še posebej mokra tako, da je krompirjevo seme zgnjilo. Tako tudi koruza. Z vinom bo letos najbrže slabo, ker bo pomanjkanje galce.

Dramlje. Č. g. župnik Ogrizek iz Dramelj je bil od državnega pravdnistva v Celju obtožen radi pregreška po § 305 k. z. pred okrožno sodnico v Celju radi izjave v neki pridigi. Prvo obtožnico je višja sodnija razveljavila in dala upeljati nove poizvedbe, sedaj pa se je vložila nova obtožba, katero je višje deželno sodišče znova zavrnilo, ker smisel dotične pridige ni bila kaznjiva. S tem je ta zadeva končana.

Zalec. Polkovnik g. Friderik Širca, brat žalskega župana g. gosipa Širca, je odlikovan od nemškega cesarja z železnim križem. G. Širca se je na čelu svojega topničarskega polka ponovno odlikoval na raznih bojiščih in mu je naš cesar že tekom vojne podelil red železne krone. G. polkovnik Širca je menda prvi slovenski častnik, ki je dobil nemški železni križ.

Zdole. Dne 28. aprila je umrla, previšena s sv. zakramenti za umirajoče, v 75. letu svoje starosti Uršula Einfalt, rojena Pajek. Rajnica je bila sestra dveh duhovnikov: č. g. župnika Janeza Pajek, ter mil. g. kanonika dr. Jožeta Pajek. Bodi ji zemlja lahka!

Kozje. Kakor povsod, tako se je tudi pri nas uvedlo patrijotsko nabiranje kovin za vojno po šolskih otrocih. Kako milo je bilo gledati otroke, z veselimi sroem odhajati iz hiš, kjer so kaj nabrali. Na lice jim je bilo brati, kako so ponosni, da smejo tudi oni kaj storiti za domovino. Nabrali so v trgu in okolici precejšnjo množino starih kovin. Več rodbin je darovalo tudi predmete, kateri so bili še rabljivi in s tem pokazalo svoj patrijotski čut.

Zadnja poročila došla v pondeljek [dne 3. maja.

Drugo vojno posojilo.

Na Dunaju in v Budimpešti: se vršijo posvetovanja zaradi drugega vojnega posojila. Poziv za podpisovanje se bo bržkone razglasil že v prihodnjih dneh.

Nov uspeh v Karpatih.

Boji ob Oravi in Oporu.

Dunaj, 2. maja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Na Rusko Poljskem so vrgle naše čete sovražnika iz nekaterih njegovih prednjih postojank. Naše čete so pri tem prodrle mestoma do prednje črte sovražne glavne postojanke.

Na bojni črti v zahodni Galiciji in v Karpatih živahen artilerijski boj.

Na višinah med dolinama Orava in Opor so naše čete odbile nove srdite ruske napade, ujele 200 mož, so nato napadle Ruse in so zavzele po vročem boju močno rusko opiralno točko izhodno od višine Ostri Vrh. Ujetih je bilo več sto Rusov in zaplenjeno večje število strojnih pušk.

V južno-izhodni Galiciji in v Bukovini nobene spremembe.

Hindenburgovo prodiranje.

O novem torišču Hindenburgovega prodiranja proti Libavi, Mitavi in Rigi se iz nemškega velikega vojnega stana z dne 2. maja poroča:

Naša podvzvetja v severno-zahodni Rusiji vrlo napredujejo. Pri Ščavliju smo spet ujeli 400 Rusov. Ko smo zasledovali bežeče Ruse, so nemške prednje straže prispele v kraje južnozahodno od Mitave.

Ruski napadi v bližini Kalvarije so bili z velikimi ruskimi izgubami odbiti. Zajeli smo 300 ujetnikov.

Italijanski kralj in Garibaldi.

Italijanski kralj se je po morju podal v Genova, da prisostvuje odkritju Garibaldijevega spomenika. Splošno se sodi, da se bo ob tej priliki demonstriralo za vojsko.

Italijanski državni zbor.

Ministrski svet je sklenil da se zopet otvori državni zbor. V to svrhu je pooblaščen ministrski predsednik, da se dogovori s predsednikom državne zbornice.

Važno posvetovanje v Rimu.

Zadnje dni so se vršila neprestano pogajanja med italijansko vlado ter med avstrijskim in nemškim poslanikom. Povdarja se, da za potek pogajanj vedo na italijanskem samo tri osebe, kralj, Salandra in Sonnino. S tem se hoče reči, da je pisanje italijanskega časopisja le — ugibanje.

Nemške vojne ladje ob belgijski obali.

Iz Pariza se poroča: Severno od Yperna v ozemlju Strenstraate so francoske čete prodirale. V mesto Reims je padlo 500 granat, ki so zažgale več poslopij, toda posrečilo se je francoskim četam udušiti požar. V Šampanji so Nemci obstreljevali vlak z ranjenci, pri čemur je bil ranjen eden zdravnik. Nemške vojne ladje so se pojavile ob belgijski morski obali. Na Dünkirchen so oddali Nemci dne 28. aprila 19 streliv iz težkih topov. Dvajset oseb je bilo ubitih, 45 pa ranjenih. Več hiš je bilo porušenih.

Velike izgube Angležev in Francozov.

Iz mesta Dünkirchen se poroča, da spravljajo v mesto v enomer ranjene angleške vojake z bojišča. Prebivalstvo izve polagoma, da so napravili Nemci sunek čez Langemarek in Steenstraate, si osvojili ozemlje, pri čemur so vrgli nazaj levo francosko krilo. Angleži so prišli vsled tega v skrajno opasen položaj, da bi bili odrezani od čet, ki so se nahajale zadaj za njihovo bojno črto. Le na ta način, da so naglo umaknili nazaj svoje krilo, kar Angleži sami priznavajo kot mojstersko strateško potezo, so se mogli rešiti pred obkolitvijo, pri čemur so sicer imeli po lastnem priznanju zelo težke izgube.

Štiri angleški in francoski bataljoni uničeni.

Iz Mytilene se dne 1. maja poroča, da so Turki ob Dardanelah uničili štiri angleške in francoske bataljone. Turške čete so odrezale sovražniku povratek in ko se ni hotel udati, so vse štiri bataljone popolnoma uničile. Sploh so sovražnikove izgube na suhem ob Dardanelah zelo velike. Angleška in francoska izkrcevalna armada se ceni na 100.000—150.000 mož.